

Sygn. akt IV KO 39/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie z zażalenia **R. K.**
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 28 kwietnia 2021 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w O.
z dnia 30 marca 2021 r., sygn. akt II Kp (...),
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,
z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości,
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*,

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O. postanowieniem z dnia 30 marca 2021 r., sygn. akt II Kp (...), zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy z zażalenia R. K. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w O. z dnia 29 stycznia 2021 r., sygn. PR Ds. (...), o odmowie wszczęcia śledztwa, innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Uzasadniając swój wniosek wskazał, że sprawa dotyczy jednego z sędziów¹⁾ tamtejszego Sądu, z którym wszyscy inni sędziowie mają kontakty zawodowe, uczestniczą we wspólnych spotkaniach, również na gruncie towarzyskim. Zaznaczył, że sędzia, której pierwotnie przydzielono sprawę zwróciła się o wyłączenie jej od rozpoznania przedmiotowej sprawy, co nastąpiło na mocy postanowienia z 18 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego w O. nie zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja unormowana w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy i z tego względu jej zastosowanie powinno mieć miejsce jedynie wówczas, jeżeli przemawiają za tym istotne względy, związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. Jednym z nich jest autorytet wymiaru sprawiedliwości, dla kształtowania którego należy unikać sytuacji, w których rozpoznanie danej sprawy przez sąd wiązałoby się z ograniczeniem swobody orzekania lub mogłoby – w odczuciu społecznym – prowadzić do przekonania o braku warunków do bezstronnego rozpoznania sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że „przekazanie sprawy może nastąpić jedynie w sytuacji, gdy w sprawie występują takie szczególne, uprawdopodobnione okoliczności, że mogą one zasadnie stwarzać w opinii publicznej przekonanie o braku warunków do obiektywnego jej rozpoznania w danym sądzie oraz o tym, że przekazanie sprawy stworzy lepsze możliwości do sprawnego jej rozstrzygnięcia” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2021 r., IV KO 4/21, LEX nr 3126169*). „Autorytet i powaga wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sądy nie ulegały presji opinii publicznej, ani nie popadały w zwątpienie co do własnych kompetencji w zakresie przeprowadzenia rzetelnego procesu. Racjonalna nieustępliwość w tym względzie sprzyja kształtowaniu się pozytywnego wizerunku organów trzeciej władzy, minimalizując tym samym wątpliwości co do obiektywizmu i niezawisłości w rozpoznawaniu przyszłych spraw, ograniczając tendencję do nadużywania stosowania właściwości delegacyjnej w związku z inicjatywami sądów na tle wątpliwości co do respektowania gwarancji sprawiedliwego procesu” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2011 r., III KO 72/11, LEX nr 1044040; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 r., III KO 81/09, OSNKW 2010/2/20, LEX nr 551465*).

Aprobuując powyższe poglądy, należy stwierdzić, że sama okoliczność, iż osobą, której dotyczy sprawa z zażalenia R. K., jest sędzią sądu rozpoznającego zażalenie na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa, nie może uzasadniać skorzystania przez Sąd Najwyższy z tzw. właściwości delegacyjnej, mającej charakter wyjątku od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo

właściwy. Fakt istnienia kontaktów zawodowych lub towarzyskich pomiędzy sędziami danego sądu stanowi natomiast okoliczność, w której gwarancję dla zachowania obiektywizmu sędziego stanowi instytucja wyłączenia sędziego (art. 41-42 k.p.k.). Dopiero jeżeli z powodu wyłączenia sędziów rozpoznanie sprawy w danym sądzie nie będzie możliwe, sąd wyższego rzędu zobligowany będzie do przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 43 k.p.k. Tymczasem, jak wynika z treści uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego w O., od rozpoznania sprawy z zażalenia R. K. została wyłączona jedynie sędzia A.C.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.